

glypondin

Hazafelé. Az egyre növekvő sötétben a teherautó zúgása és az izgatott, ricsajozó gyerekek mellett a hátam mögé leeresztett ponyva jóvoltából mégis egy óceáni szigeten érzem magam. Előbújnak, mint a sötétséghez szokott, világító szemű kobold-makik és tülekednek, zakatolnak a sem érzésnek, sem gondolatnak nem nevezhető kis mondat-állatkák. Villogó szemük van ezeknek is, talán azért, hogy eligazodjanak, megtalálják a helyüket a felbolydult és fájó agy-labirintban. Mire hazaérünk, talán rend lesz: formába rendeződnek a felzubogó mondatkezdemények. Személyiség vetkőztetés, a hazugságokat a sötétségbe dobáló órák következnek. Mégis azt mondom már most az elején: köszönöm neked ezt az éjszakát! Kö - szö - nöm! Akárhogy rángatózik is a szám, erősnek kell lennem és érthetően, leolvasható kis rángásokkal mondani. Két csücsörités között egyszer hangsúlyosan széthúzódik a száj. Mert Te megnevezhetetlen nemzetiségű vagy: se magyar, se külföldi. Csak állampolgárságod van, n y e l v e d n i n c s . Lehet ezt sötétbordó ingben, karcsú derekú, mosolygós fiatalossággal elviselni? Tőled tudom: lehet.

Süketnéma - vajon minden ember elgondolkozott már ezen, mit jelent, mit takar? Ha gyermeki kíváncsisággal rántjuk le róla a képzeletbeli lepedőt, csak néma sikoltással lehet kifejezni döbbenetünket. Lát engem, az elvarázsolt kastélyt is - de nem hallhatja a kacagásunkat, soha nem ismerheti meg Bartókot. Szinte hermetikus elzárttságot, összekötő kapcsok nélküli vágyódást jelent ez: s ü k e t n é m a . Maga az emberbe zárt, artikulátlanul üvöltő Hiány.

Lehet, hogy néma segélykiáltásai súroltak, amikor rámosolyogtam az ismeretlen bordóinges fiúra. Vagy csak a vékony szálú, de amúgy is negatív bioáramot erősítette fel a belőle sugárzó hiány?

Vajon gondolsz-e - csak egy percre is - arra, hogyan is lett a futó kis mosollyal induló, perc-életünek látszó találkozásból - ó, nem szerelem - hanem meleg, emberi kézfogás? Mindez a Vidámparkban, 17 óra tiz és 17 negyven között.

Kiértünk a hatvani műútra. Még kb. két óra az út hazáig, megpróbálom addig összeszedni, elmondható történetté rendezni, hogyan is volt ez.

A reggellel kezdem. Fogmosás közben Tücsök Tóbiásom nem hagyott békén. Állandóan csipkelődött, a tételfüzetekkel és tankönyvekkel teleszórt íróasztal felé mutatva csúfondárosan szavalta: ...érettségi kéne néki, érettségi kéne néki. Igen, lelkiismeretem jogosan háborgott, hiszen ezt a napot az érettségi szünetből csiptem le. Cserbenhagyott úttörőim ragaszkodása úgy meglepett, hogy elvállaltam a pesti kalauzolást. Mint meghívott vendég ültem tehát a teherautón, és ilyen minőségben kódorogtam a Vidámparkban is. Kissé családi jellegű volt ez a kirándulás, hiszen apám az alsó tagozat vezetője, és anyát is elhívta.

A délelőtt "városnéző rohanással" telt el. Fáradtan és kedvetlenül vállaltam el a vidámparki idegenvezetést, a gyerekek számára viszont ez volt a várva-várt lényeg. - Ez jelentette a "Budapest vidéki úttörőknek" nevezetű csodás programon a koronát. Számomra már gyermekkoromban is idegen volt ez a világ. Festett örömet, festett ijedtséget és festett csillogást nyújtott. Amit talán a legszörnyűbbnek éreztem: elvesztettem a játék "megalkotásának" örömét, személytelenné váltam. Ma viszont még eme passzív játékban sem vettem részt, csak a közömbös kísérgető szerep jutott a kijárat előtti várakozással. A srácok mindent kipróbáltak. Körhinta, majd még egyszer és még néhányszor körhinta. Óriáskerék, szintén pár ismétléssel. Villanyautó, barlangvasút, hullámvasút... Nagyon időszerű volt már a félórás pihenő.

Akkor már régóta figyeltelek. Mindenhova jöttél utánam. Bordó nyloninged, mosolygásod és - először még szemtelennek látszó - figyelő tekinteted végigkísért a szórakoztató üzem kálváriáján. Most már őszintén bevallom: vártam, hogy megszólíts, idegesített, hogy nem rázhatlak le. Ma sem értem, miért éppen engem találtál. A lófarok miatt kislányosnak látszottam? A festetlen száj és a szemek megértést ígértek, vagy higgyem azt, hogy egyszerűen tetszettek?

A csónakok felé mentem. Néztem, hogyan ugrálnak be a gyerekek. Egy menet két perc. Te közben egyre közelebb jöttél, ezt

hátranézés nélkül is megéreztem. A vállamra tette a kezét, és a másikkal mutatta: mi - ketten - szálljunk be - csak egyszer. Bosszúsán próbáltam lerázni a kezét és ezzel együtt Téged is. Talán a kelleténél hangosabban mondtam: Hagyj békén, nem megyek! Nem tudtam, milyen nemzetiségű lehetsz, de gondoltam, ezt és a mozdulatot megérted. Akkor ütött meg az iszonyat, amikor az arcodba akartam nevetni. Szürke szemeidben magányosság és fájdalom kuporgott és a szád... a szád gyötrődve formálta a szavakat. Gyöngéden levettem a kezét és kézenfogtalak, miközben egyre azon gondolkoztam - vajon mennyi ideig láttad a döbbenetet és az iszonyt amivel akaratomon kívül megsebeztelek. Mosolyogni próbáltam és az indulásra kész csónakokra mutattam. Azonnal megértetted és előreszaladtál jegyet váltani. Egy menet két perc - láttam futás közben megegyszer. Gyöngédséggel, puha kis örömmel szemedben segítettél beszállni. Kezed meleg szorítással ott maradt a derekamon. Nyugodtan, biztosan tartottál, mondhatnám, rutinosan. Feltámadt bennem az előbb elvetélt kacagás cinizmusa: - Vajon sok lányt rávettél már, hogy beüljön Veled? Lehet, hogy én már az x-edik vagyok - csupán mára? - futott át az agyamon. - Miért ülök itt tulajdonképpen? Hiszen megfogadtam, hogy nem kellene a szerelemnek bécézett, futó kapcsolatok. Én kiszállok ebből a buliból, nem leszek kedvesnővér!

Ismét egy mozdulatod döbentett rá, hogy milyen kegyetlen és önző kis féreg vagyok: végigsimitottad az arcom, letörölve róla az egész nap felgyült bosszúságot, a kicsinyes, önző gondolatokat. Már nem csak a némaságod, de Te, a személyiséged is érdekelt. Mindkét kezét a térdedre fektetve mutatta: tizen-nyolc - ebből rögtön megértettem, ennyinek gondolsz. Bólintottam, majd kézzel és kérdőjeles szemöldökkel megkérdeztem: és Te? Huszonnégy - olvastam le az újjaidról. Majd jelbeszéddel egy könnyű mondatot mondtál: Nagyon lassan megyünk, ez nem jó így, jobb lenne forogni körös-körül.

- Vajon meg lehet-e tanulni ezt a közlésmódot, amely a beszéddel egyenértékű kapocs két ember között? - tünődtem.

A pénzváltónál édesanyát láttam meg egy másodpercre. Amikor újból azon az oldalon húztunk el a csónakkal, még mindig ott állt, de nem vett észre.

- Ma - ma próbáltam ezt a rövid szót és a föl-le sétálgató édesanyára mutattam. Megértetted és tréfásan megérdeklődted, meg fog-e verni, és én ugyanúgy válaszoltam - nem, nem.

Hogy miért sorolgam a két perc kis eseményeit? Téged akarlak felépíteni, a mozaikokból összerakni. Nem fontos semmi, csak ez? Következetes és ezért őszinte maradok: igen, magamra is kíváncsi vagyok, szeretném kiméletlen szigorral, csupa igaz mozzanattól összeállítani, hogyan is viselkedtem, e m b e r voltam, vagy csupán félórás partner. És ez százszor fontosabb annál, hogy vajon tetszettem Neked és miért.

Tovább pörgetem az eseményeket. Kiszálltunk, de láttam, hogy szerettél volna még egy fordulóra visszaülni. Odamentünk édesanyához. Rettegve figyeltem, vajon okos lesz-e, tudja-e leplezni a sajnálatot, amit irántad érez? De nem, n e m v e t - t e é s z r e, mint ahogy a pénztárosnő, az emberek legnagyobb része és az első pillanatban én sem vettem észre, hogy egy nemzet nyelvét sem beszéled. Kérlelted, engedjen el veled az elvarázsolt kastélyba. Minden kis arcrészecskéd olyan beszédes volt, hogy anyám megértette, rendes leszek, vigyázol rám, sietünk vissza. De azért egyre kérdezgette: - Milyen nemzeti-ségű a fiú? Honnan ismered? Németül nem tud? - Zavart és a zavarodottságom miatt szégyenkező, kétségbeesett arccal igyekeztem közölni vele, hogy elmegyek és most ne kérdezzen semmit.

Magátólértődően ismét átfogtad a vállam és vittél, szinte cipeltél. Boldog mosollyal ültetted rá a billegő, veszettül forgó, elvarázsolt székekre, segítettél az ide-oda mozgó, hullámzó deszkákon.

Már a világoson egy puszival megköszönted, hogy ott vagyok. A sötétségbe kanyarodó folyosón meleg, mohó szájjal szájoncsókoltál. Ne haragudj rám, hogy nem adtam vissza. Nem merevség ez, csupán - remélem nem tartod patetikusként ezt - a szerelemnek előlegezett hűség. De hiszen ebben a szabálytalan kis történetben ez egyáltalán nem központi kérdés.

Amikor kiértünk és visszaindultunk a csoporthoz, mégis azt éreztem, valamit végzetesen elmulasztottam. És ez nem az a csók, hanem a válasz nélkül maradt kérdéseim. Igen, a kérdőjelek, amelyek kielégítetlenül nyüzsögnek még most is. Szerettem volna mindent tudni rólad, a barátod lenni nem csupán két

negyedórára, de hosszú távra is.

Miért szoritottad meg két kézzel apa kezét?

Mit köszöntél meg anyának?

Miért nem fájt a sok bámész, sebző szem?

Miért nem adtál valami biztosat a sok ide-oda mozgó deszka és csónak helyett?

A kezemet nyújtottam és azt mondtam: Köszönöm. A szemeidben válaszul ugyanezt olvastam. Utolsó, leggörcsösebb kérdőjelem:

K a p t á l t ő l e m v a l a m i t ? Vajon nem merevedtem a festett világba, festett kis örömként?

Természetesen minderre már nem válaszolsz. Egy gyufásdoboz, a Glypondin reklámjával - ez maradt csak utánad. Forgatom a kis dobozt, a teherautó hátsó lámpáinak tört fényében vadul forognak a betűk is. Glypondin, Glypond... Gly... G... Rosszabb, mint a körhinta. Egy szál vékony gyufa csörög benne. De ettől csak megfájdul a fejem! Hülyeség ez a veszett forgás és csörögés! Mit csináljak vele? Kidobjam? Hirtelen magam is megijedtem ettől a gondolattól. A rohanó utat nézem és nem értem magam. Nem ismerek senkit, aki tudná, megértené, és mindenkinek elmondaná - nem dadogva - hogy mindnyájan hasonlítunk erre a fiúra. Hányszor nem találjuk meg a másik emberrel összekötő szálakat, hányszor vagyunk süketek és talán még többször némák, amikor oda kellene figyelni és hangosan, mint az ébresztőóra igaza az alvók és közömbösek füléig elérni.

"Az út nyerítve hőköl, sörényes ég szalad..."

A verssorok becsapódtak a tudatomba és most már körülvesznek. Mintha válasz jönne az összes kérdőjelre:

"Te állandó vagy bennem e mozgó zürzavarban,
tudatom mélyén fénylesz örökre mozdulatlan."

A teherautó nagyot zökken. Rátértünk az ismerős hazai mellékútra. Nemsokára hazaérünk.

Kiss Maudolna